

การปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด เพื่อปลูกพริกกินพริกกินผล

กันยายน 2554

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด

เพื่อปลูกพริกกินพริกกินผล

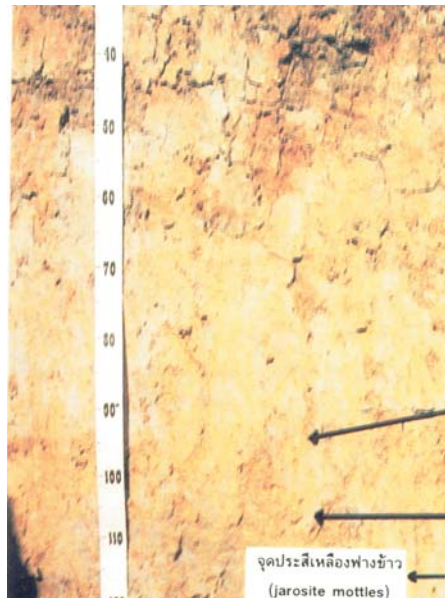
การปลูกผัก

ผักเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่คนใช้บริโภคเป็นอาหารประจำวัน เป็นพืชที่มีคุณค่าทางอาหารสูง โดยเฉพาะในแง่วิตามินและเกลือแร่ที่จำเป็นต่อโภชนาการ (nutrition) ของมนุษย์การเลือกบริโภคผักที่มีคุณค่าทางอาหารสูงเป็นประจำ ร่างกายจะได้รับวิตามินและเกลือแร่อย่างเพียงพอ และในยุคเศรษฐกิจเช่นปัจจุบัน การปลูกผักรับประทานเองในครัวเรือนเป็นทางเลือกที่น่าสนใจทีเดียว ที่ทุกคนในครอบครัวได้มีผักรับประทานเองภายในครัวเรือน ทั้งยังเป็นการประหยัด ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และยังได้รับประทานผักปลอดสารพิษอีกด้วย

ความหมายของดินเปรี้ยวจัด

ดินเปรี้ยวจัด ดินกรดจัด (acid Sulfate Soils) คือ ดินที่อาจจะมีหรือกำลังมีหรือเคยมีกรดกำมะถันอยู่ในชั้นหน้าตัดดิน ซึ่งเป็นผลมาจากขบวนการสร้างดิน และปริมาณของกรดที่เกิดขึ้นนั้นมีมากพอที่จะมีผลต่อการควบคุมการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของดิน โดยทั่วไปดินนี้จะมีจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบที่เรียกว่า จาโรไซต์ (Jarosite) ในชั้นดินล่าง ดินนี้มี pH ที่ต่ำมากจนก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคต่อการปลูกพืช

การปรับปรุงดิน

เนื่องจากดินเปรี้ยวจัดเป็นดินที่มีปัญหาต่อการปลูกพืช จำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อลดค่าความเป็นกรดของดินให้มีความเหมาะสมต่อการปลูกพืชผัก วิธีการแก้ไขความเป็นกรดของดินที่ง่ายที่สุด และสะดวกรวดเร็ว คือการใส่ปูน ปูนที่ใช้ปรับปรุงดินได้แก่ ปูนขาว หินปูนฝุ่น ปูนโดโลไมท์ เป็นต้น

ปูนขาว

หินปูนฝุ่น

ปูนโดโลไมท์

การเตรียมดินเพื่อปลูกผักในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด

1. ขุดยกร่อง โดยให้สันร่องมีขนาดกว้าง 6-7 เมตร มีระยะบายน้ำกว้าง 1.5 เมตร ลึกประมาณ 80 ซม. หรือลึกพอถึงระดับชั้นดินเลนที่มีสารประกอบไพไรท์มาก

2. ตรวจสอบความเป็นกรดของดิน เพื่อจะได้ทราบระดับความเป็นกรด (pH) ของดิน ถ้ามีระดับความเป็นกรดสูง ก็ใส่ปูนตามอัตราที่แนะนำ คือใช้หินปูนฝุ่นประมาณ 2-3 ตัน/ไร่ โดยการคลุกเคล้าปูนให้เข้ากับดิน และทิ้งไว้ 2-3 สัปดาห์

3. ไถพรวนดิน และตากดินทิ้งไว้ 3-5 วัน

4. ทำแปลงย่อยบนสันร่อง โดยยกแปลงให้สูงประมาณ 25-30 ซม. กว้าง 1-2 เมตร เพื่อระบายน้ำบนสันร่อง และเพื่อป้องกันไม่ให้แปลงย่อยแฉะเมื่อรดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก

5. ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์ในอัตรา 3-5 ตัน/ไร่ หรือ โดยใส่ก่อนปลูก 1 วัน เพื่อปรับปรุงดินให้ร่วนซุย มีโครงสร้างดี

6. การกำหนดหลุมปลูก จะกำหนดภายหลังจากเลือกชนิดผักต่างๆ แล้ว เพราะว่าผักแต่ละชนิดจะใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน เช่น พริก ควรใช้ระยะ 75 x 100 เซนติเมตร ผักบุ้งจะเป็น 5 x 5 เซนติเมตร เป็นต้น

วิธีการปลูก

ผักแต่ละชนิดมีส่วนซึ่งนำไปขยายพันธุ์เพื่อปลูกแตกต่างกัน แบ่งได้เป็น 3 วิธีคือ

1. การปลูกโดยอาศัยส่วนต่างๆ ของต้นพืช คือ ราก ลำต้น ใบ นำมาตัดชำ ตอน ทาบกิ่ง แยกกอ แยกหน่อ เป็นต้น

2. การปลูกด้วยเมล็ดโดยตรง เป็นวิธีที่ใช้กันทั่วไปในที่ที่ไม่มีปัญหาเรื่องน้ำและศัตรูพืชมากนัก วิธีนี้มีข้อดีสามารถทำให้พืชผักเจริญเติบโตได้ดีในสภาพแวดล้อมธรรมชาติตั้งแต่เริ่มงอกทำให้เจริญเติบโตไม่หยุดชะงักเหมือนการย้ายปลูก มีด้วยกัน 3 วิธีคือ

ก. การหว่านเมล็ด นิยมใช้กับผักกินใบ เช่น ผักบุ้ง ขึ้นฉ่าย ซึ่งเป็นพืชผักอายุสั้น จะนำเมล็ดห่อผ้าและแช่น้ำไว้ 1 คืนก่อนที่ทำการหว่าน

ข. การหว่านเมล็ดแล้วถอนแยก พืชผักที่นิยม
โดยวิธีนี้ได้แก่ คენหว่าน ผักกาดขาว ผักกาดหอม ผักกาดเขียว
ผักกาดหัว หลังจากหว่านเมล็ดแล้วประมาณ 2 อาทิตย์
จะถอนแยกต้นกล้าเพื่อจัดระยะปลูกให้เหมาะสม

ค. การปลูกโดยหยอดเป็นหลุม นิยมใช้กับผักที่มี เมล็ดขนาดใหญ่ ซึ่งต้นกล้าแข็งแรงและเจริญเติบโตได้อย่าง รวดเร็ว เช่น ข้าวโพดหวาน ถั่วต่างๆ แตงต่างๆ โดยเตรียม หลุมให้มีระยะปลูกที่เหมาะสม หลังจากงอกแล้ว ทำการถอน แยกให้เหลือจำนวนต้นที่ต้องการ

ง. การปลูกโดยวิธีย้ายกล้า ผักที่ปลูกจะมีเมล็ด เล็กและราคาแพงมากถ้าจะใช้ปลูกโดยวิธีการหว่านก็อาจจะ ไม่ได้ผล เมล็ดอาจงอกไม่มาก เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่ เหมาะสม อาจงอกขึ้นมาได้บ้างแต่ไม่แข็งแรง มีการสิ้น เปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายจึงจำเป็นต้องเพาะเมล็ดในที่ที่ เหมาะสม

การปฏิบัติดูแลรักษา

การดูแลรักษาด้วยความเอาใจใส่ จะช่วยให้ผักเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์จนถึงระยะเก็บเกี่ยว การดูแลรักษา ดังกล่าว ได้แก่

1. การให้น้ำ การปลูกผักจำเป็นต้องให้น้ำเพียงพอ การให้น้ำผักควรรดน้ำในช่วง เช้า-เย็น ไม่ควรรดตอนแดดจัด และรดน้ำแต่พอชุ่มอย่าให้โชก

2. การให้ปุ๋ย มี 2 ระยะ คือ

2.1 การใส่ปุ๋ยรองพื้น คือ การใส่เมื่อเวลาเตรียมดิน หรือรองกันหลุมก่อนปลูก ปุ๋ยที่ใส่ควรเป็นปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก คลุกในดินให้ทั่วก่อนปลูก เพื่อปรับโครงสร้างดินให้โปร่งร่วนซุย นอกจากนั้นยังช่วยในการอุ้มน้ำ และรักษาความชื้นของดินให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืชด้วย

2.2 การใส่ปุ๋ยบำรุง ควรใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อย้ายกล้าไปปลูกจนกล้าตั้งตัวได้แล้ว และใส่ครั้งที่ 2 หลังจากใส่ครั้งแรกประมาณ 2-3 สัปดาห์ การใส่โดยโรยบางๆ ระหว่างแถว ระวางอย่าให้ปุ๋ยอยู่ชิดต้น เพราะจะทำให้ผักตายได้ เมื่อใส่ปุ๋ยแล้วให้พรวนดินและรดน้ำทันที สูตรปุ๋ยที่ใช้กับพืชผัก ได้แก่ ยูเรีย หรือแอมโมเนียซัลเฟต สำหรับบำรุงต้นและใบ และปุ๋ยสูตร 15-15-15 และ 12-24-12 สำหรับเร่งการออกดอกและผล

3. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรบำรุงรักษาต้นพืชให้แข็งแรง โดยการกำจัดวัชพืช ให้น้ำอย่างเพียงพอ และใส่ปุ๋ยตามจำนวนที่กำหนด เพื่อให้ผักเจริญเติบโต แข็งแรงทนต่อโรคและแมลง หากมีโรคและแมลงระบาดมากควรใช้สารธรรมชาติ หรือใช้วิธีกลต่างๆ ในการป้องกันกำจัด เช่น หนอนต่างๆ ใช้มือจับออก ใช้พริกไทยป่นผสมน้ำฉีดพ่น ใช้น้ำคั้นจากใบหรือเมล็ดสะเดา ถ้าเป็นพวกเพลี้ย เช่น เพลี้ยอ่อน เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย และเพลี้ยจักจั่น ให้ใช้น้ำยาล้างจาน 15 ซีซี ผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นใต้ใบเวลาเย็น ถ้าเป็นพวกมด หอย และหากให้ใช้ปูนขาวโรยบางๆ ลงบริเวณพื้นดิน

การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวผักควรเก็บในเวลาเช้าจะทำให้ได้ผักสดดี และหากยังไม่ได้ใช้ให้ล้างให้สะอาด และนำเก็บไว้ในตู้เย็น สำหรับผักประเภทผลควรเก็บในขณะที่ยังไม่แก่จัดจะได้ผลที่มีรสดีและจะทำให้ผลตก หากปล่อยให้ผลแก่คาต้นต่อไปจะออกผลน้อยลง

สำหรับในผักใบหลายชนิด เช่น หอมแบ่ง ผักบุ้งจีน คะน้า กะหล่ำปลี การแบ่งเก็บผักที่สดอ่อนหรือ โตได้ขนาดแล้ว โดยยังคงเหลือลำต้นและรากไว้ไม่ถอนออกทั้งต้น รากหรือต้นที่เหลืออยู่ จะสามารถงอกงาม ให้ผลได้อีกหลายครั้ง ทั้งนี้จะต้องมีการดูแลรักษาให้น้ำและปุ๋ยอยู่ การปลูกพืชหมุนเวียนสลับชนิดหรือปลูกผักหลายชนิดในแปลงเดียวกัน และปลูกผักที่มีอายุเก็บเกี่ยวสั้นบ้างยาวบ้างคละกันก็ในแปลงเดียวกัน หรือปลูกผักชนิดเดียวกันแต่ทยอยปลูกครั้งละ 3-5 ต้น หรือประมาณว่าพอรับประทานได้ในครอบครัวในแต่ละครั้งที่เก็บเกี่ยว ก็จะทำให้ผู้ปลูกมีผักสดเก็บรับประทานได้ทุกวันตลอดปี

เทคนิคการปลูกผักสวนครัวประเภทกินผักกินผล

พืชผักสวนครัว หมายถึง พืชผักที่ปลูกในพื้นที่ว่าง ในบริเวณบ้านหรือหน่วยงาน อาจปลูก ลงแปลงหรือในภาชนะต่างๆ เพื่อใช้บริโภคในครอบครัว หากมีจำนวนมาก เหลือจากการบริโภค ก็สามารถนำไปจำหน่ายได้

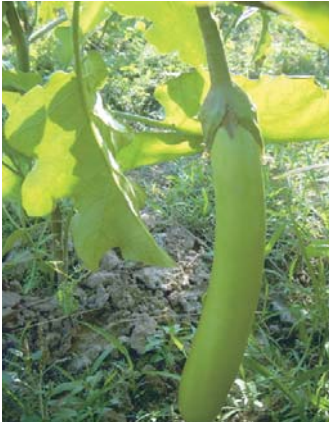
1. **ตระกูลแตงและตระกูลถั่ว** ได้แก่ แตงกวา แตงโม แตงไทย ฟักทอง บวบ น้ำเต้า มะระ ถั่วฝักยาว ถั่วแขก และถั่วอื่นๆ

- ผักต่างๆ เหล่านี้มีเมล็ดค่อนข้างใหญ่ งอกเร็ว เช่น ผักประเภทเลื่อย ถ้าจะปลูกให้ได้ผลดีและดูแลรักษาง่าย ควรทำค้ำ
- วิธีการปลูก หยอดเมล็ดโดยหยอดในแปลง ปลูก หรือภาชนะปลูก หลุมละ 3-5 เมล็ด
- เมื่อเมล็ดงอกมีใบจริง 3-5 ใบ หลังจากนั้น ถอนแยกให้เหลือเฉพาะต้นที่แข็งแรง หลุมละ 2 ต้น
- ใส่ปุ๋ยยูเรียหลังเมล็ดงอก 2 อาทิตย์ เมื่อเริ่ม ออกดอกใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 12-24-12
- ให้น้ำสม่ำเสมอ คอยดูแลกำจัดวัชพืช และ แมลงต่างๆ
- เริ่มเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุประมาณ 40-60 วัน หลังหยอดเมล็ด

2. ตระกูลพริก มะเขือ ได้แก่ พริกชี้หนู พริกชี้ฟ้า
มะเขือเปราะ มะเขือยาว มะเขือพวง มะเขือเทศ

- ผักตระกูลนี้ควรมีการเพาะกล้าก่อนย้ายลงปลูกในแปลง
- การเพาะกล้า เตรียมดินในกะบะหรือในถุงพลาสติก
- หยอดเมล็ดในถุงเพาะ ทุกละ 3-5 เมล็ด ถ้าเพาะในกะบะเพาะ ควรเว้นระยะระหว่างต้น 5 เซนติเมตร ระหว่างแถว 10 เซนติเมตร
- เมื่อเมล็ดงอกแล้วมีใบจริง 2-3 ใบ ถอนแยกเหลือต้นแข็งแรงสมบูรณ์ไว้ 2 ต้น
- เมื่อกล้ามีใบจริง 5-6 ใบ หรือหลังเพาะกล้าประมาณ 30 วัน ย้ายกล้าลงแปลงปลูก
- เมื่อต้นกล้าตั้งตัวได้ หรือเริ่มเจริญเติบโต ใส่ปุ๋ยยูเรีย 1 ครั้ง
- เมื่อต้นเริ่มออกดอกใช้ปุ๋ย 15-15-15 หรือ 12-24-12
- อายุเก็บเกี่ยว มะเขือเทศประมาณ 50-60 วัน หลังย้ายกล้าและพริก มะเขือ ประมาณ 60-75 วัน หลังย้ายกล้า

วัชพืชและการควบคุมวัชพืชในแปลงผัก ให้ปลอดภัย

วัชพืช หมายถึงพืชที่เราไม่ต้องการให้ขึ้น เพราะว่าวัชพืชจะแย่งน้ำ แย่งอาหารและบังแสงแดด เป็นที่อยู่อาศัยของโรคและแมลงพาหะของโรคพืชอีกด้วย วัชพืชสามารถทำความเสียหายให้กับผักทั้งทางตรงและทางอ้อม

ประเภทของวัชพืช

วัชพืชที่มีการเจริญเติบโตแข่งกับผักในแปลงอยู่เสมอสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆดังนี้

1. **วัชพืชใบแคบ** ส่วนใหญ่มักจะเป็นวัชพืชจำพวกหญ้า เป็นวัชพืชที่งอกจากเมล็ด จะเห็นใบเพียงใบเดียว สามารถจำแนกตามชีฟจักรได้เป็นวัชพืชล้มลุกและวัชพืชข้ามปี

- วัชพืชล้มลุก เป็นวัชพืชที่ใช้เมล็ดในการขยายพันธุ์และจะตายภายในฤดูเดียว ได้แก่ หญ้าตีนนก หญ้าดอกขาว หญ้านกสีชมพู หญ้าข้าวนก หญ้าตีนกา เป็นต้น

- วัชพืชข้ามปี เป็นวัชพืชที่มีการขยายพันธุ์โดยใช้ส่วนต่างๆ ของลำต้น มีรากหรือลำต้นสะสมอาหารอยู่ใต้ดิน เมื่อถูกกำจัดเฉพาะส่วนลำต้นที่อยู่เหนือดินก็จะมีการแตกต้นใหม่จากส่วนโคนต้นที่เหลือได้ และส่วนที่ถูกตัดขาดสามารถเจริญและขยายพันธุ์ต่อไปได้ ได้แก่ หญ้าคา หญ้าตีนติด หญ้าแพรก เป็นต้น

2. **วัชพืชใบกว้าง** ส่วนใหญ่ เป็นวัชพืชที่มีใบเลี้ยงคู่ ใบค่อนข้างกว้าง เส้นใบเป็นร่างแหคล้ายพวกผักมักเรียกค่านำหน้าวัชพืชพวกนี้ว่าผักได้แก่ ผักเบี้ยใหญ่ ผักเบี้ยหิน ผักโขม ผักโขมหนาม สาบแร้งสาบกา เป็นต้น

3. **กก** เป็นวัชพืชที่มีลักษณะใบยาวเรียว ลำต้นมักเป็นสามเหลี่ยม อาจเป็นวัชพืชล้มลุก เช่น กกทรายหรือวัชพืชข้ามปีซึ่งมีหัวใช้ขยายพันธุ์ได้ เช่น แห้วหมู เป็นต้น

วิธีควบคุมวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี

การควบคุมและกำจัดวัชพืชภายในแปลงปลูกผักสามารถทำได้หลายวิธี ส่วนวิธีการควบคุมวัชพืชภายในแปลงปลูกผักโดยไม่ใช้สารเคมี ได้แก่

1. **การเตรียมดินปลูกที่ดี** หลังจากทำการไถหรือขุดดินบนแปลงปลูกขึ้นมาแล้ว ควรเก็บวัชพืชหรือเศษวัชพืชออกให้หมด หลังจากนั้นตากดินทิ้งไว้ประมาณ 2-3 สัปดาห์ แล้วทำการคราดกลบ ซึ่งการเตรียมดินที่ดีก่อนลงมาปลูกผักนี้จะช่วยลดปัญหาจากวัชพืชไปได้มาก

2. **การเตรียมเมล็ดพันธุ์ผัก** เมล็ดพันธุ์ผักถ้าเราทำให้เมล็ดพันธุ์ผักงอกได้เร็วกว่าการงอกของวัชพืช กว่าวัชพืชจะงอกได้ต้นผักก็โตพอที่จะแข่งขันกับวัชพืชได้แล้ว

3. **การคลุมดิน** การคลุมดินบนแปลงผักจะช่วยรักษาความชื้นในดินและบังแสงสว่างทำให้เมล็ดวัชพืชงอกได้ช้า แต่ในปัจจุบันได้มีการนำเอาพลาสติกสีเทา - เงิน มาคลุมแปลงปลูกผัก ซึ่งใช้ได้กับผักที่มีระยะปลูกที่แน่นอน โดยเฉพาะรูปพลาสติกตรงตำแหน่งที่ปลูกผัก นับเป็นวิธีที่ช่วยควบคุมวัชพืชในแปลงได้ดีอีกวิธีหนึ่งแต่ต้นทุนค่อนข้างสูง

4. **การใช้มือถอนหรือจอบถอน** การกำจัดวัชพืชในแปลงผักควรเข้าไปกำจัดในขณะที่วัชพืชยังเล็กอยู่ และควรกำจัดบ่อยครั้งเท่าที่สามารถจะทำได้

โรคและแมลง

โรคและแมลงศัตรูพืชจัดว่าเป็นปัญหาที่นับว่าสำคัญ เนื่องจากเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดความเสียหายให้กับพืชทั้งด้านปริมาณและคุณภาพเป็นจำนวนมากเสมอ

ตระกูลแตง และตระกูลถั่ว มีโรคที่เป็นศัตรูสำคัญ ได้แก่

1. **โรคราน้ำค้าง (Downy mildew)** หรือที่เกษตรกรนิยมเรียกว่าโรคใบลาย เกิดจากเชื้อ *Pseudoperonospora*

ลักษณะอาการ เริ่มเป็นจุดสีเหลืองบนใบ แผลนั้นจะขยายออกเป็นเหลี่ยมในระหว่างเส้นใบ ถ้าเป็นมากๆ แผลลามไปทั้งใบทำให้ใบแห้งตาย ในตอนเช้าที่มีหมอกน้ำค้างจัด ช่วงหลังฝนตกติดต่อกันทำให้มีความชื้นสูง ในบริเวณปลูก จะพบว่าใต้ใบตรงตำแหน่งของแผลจะมีเส้นใยสีขาวเกาะเป็นกลุ่มและมีสปอร์เป็นผงสีดำ

การป้องกันกำจัด คลุกเมล็ดด้วยสารเคมี เอพรอน หรือริโดมิลเอ็มแซดก่อนปลูกหรือจะนำเมล็ดมาแช่สารเคมีที่ละลายน้ำเจือจางเป็นเวลา 3 ชั่วโมงก็ได้ เมื่อมีโรคระบาดในแปลงและในช่วงนั้นมีหมอกและน้ำค้างมาก ซึ่งควรฉีด Curzate M8, Antrachor สลับกันเพื่อป้องกันการติดสารเคมีของเชื้อ

2. โรคมosaic (Mosaic)

เชื้อสาเหตุ Cucumber mosaic virus

ลักษณะอาการ ใบด่างสีเขียวเข้มสลับสีเขียวอ่อนหรือด่างเขียวสลับเหลืองเนื้อใบตะปุ่มตะป่ำ มีลักษณะนูนเป็นระยะๆ ใบหงิกเสียรูปร่าง

การป้องกันกำจัด ในปัจจุบันยังไม่มีการใช้สารเคมีหรือวิธีการใดๆ ที่จะลดความเสียหายเมื่อโรคนี้ระบาด ดังนั้นวิธีที่ดีที่สุดขณะนี้คือการป้องกันไม่ให้เกิดโรค เช่น เลือกแหล่งปลูกที่ปลอดจากเชื้อไวรัส อาจทำได้โดยเลือกแหล่งปลูกที่ไม่เคยปลูกผักตระกูลแตงมาก่อนและทำความสะอาดแปลงปลูกพร้อมทั้งบริเวณใกล้เคียงให้สะอาดไม่ให้เป็นที่อาศัยของเชื้อและแมลงพาหะ

3. โรคผลเน่า (Fruit rot)

เชื้อสาเหตุ Pythium spp., Rhizoctonia solani, Botrytis cinerea

ลักษณะอาการ มักเกิดกับผลที่สัมผัสดิน และผลที่แมลงกัดหรือเจาะทำให้เกิดแผลก่อน จะพบมากในสภาพที่เย็นและชื้น กรณีที่เกิดจากเชื้อพื้เทียมจะเป็นแผลฉ่ำน้ำเริ่มจากส่วนปลายผล ถ้ามีความชื้นสูงจะมีเส้นใยฟูสีขาวขึ้นคลุม กรณีที่เกิดจากเชื้อไรซอกโทเนียจะเป็นแผลเน่าฉ่ำน้ำบริเวณผิวของผลที่สัมผัสดิน แผลจะเปลี่ยนจากสีน้ำตาลแก่และมีรอยฉีกของแผลด้วย ส่วนกรณีที่เกิดจากเชื้อโบทริทีสนั้นบริเวณส่วนปลายของผลที่เน่า จะมีเชื้อราขึ้นคลุมอยู่

การป้องกันกำจัด ทำลายผลที่เป็นโรค อย่าให้ผลสัมผัสดิน ป้องกันไม่ให้ผลเกิดบาดแผล

4. โรคราแป้ง (Powdery mildew)

เชื้อสาเหตุ Oidium sp.

ลักษณะอาการ มักเกิดใบล่างก่อนในระยะที่ผลโตแล้ว บนใบจะพบราสีขาวคล้ายผงแป้งคลุมอยู่เป็นหย่อมๆ กระจายทั่วไป เมื่อรุนแรงจะคลุมเต็มผิวใบทำให้ใบเปลี่ยนเป็นสีเหลืองแล้วแห้งตาย

การป้องกันกำจัด ใช้สารเคมี เช่น เบนเลท เดอโรซาล Diametan หรือ Sumilex ฉีดพ่นเมื่อพบการระบาด

ตระกูลพริก และมะเขือ มีโรคและแมลงที่สำคัญได้แก่

1. โรคกล้าเน่าตาย

อาการ อาการทั่วไปที่เห็นคือต้นกล้าเหี่ยวแห้งตาย

การป้องกัน

1. คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยยาป้องกันกำจัดเชื้อรา หลังจากล้างเมล็ดพันธุ์แล้วควรคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยยาป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไโดเทน เอ็ม 45 ชนิดสีแดง เพื่อป้องกันเชื้อราในดินเข้าทำอันตรายเมล็ดในขณะที่มีการงอก

2. เมื่อต้นกล้างอกขึ้นมาเหนือพื้นดินแล้ว ต้องรีบฉีดยาป้องกันทันทีและจะต้องฉีดพ่นยาทุก 5-7 วันต่อครั้ง ยาที่ใช้ฉีดพ่นก็เป็นจำพวกยาป้องกันกำจัดเชื้อราทั่วๆ ไป ที่ใช้ฉีดพ่นบนใบ เช่น ชิง โคโฟล, ไโดเทนเอ็ม 45 ฯลฯ นอกจากนี้ควรฉีดพ่นยาลงไปบนผิวดินด้วยยาที่ใช้ฉีดพ่นไม่ควรใช้ยาที่เป็นสารประกอบพวกทองแดง

2. โรคราก และโคนเน่า

อาการ ต้นพริกที่เป็นโรคนี้อาจเริ่มมีอาการใบเหลืองแล้วใบร่วงต้นพริกเหี่ยว ยืนต้นตายได้ทุกระยะ เกษตรกรเรียกพริกที่มีอาการใบเหลืองแล้วร่วงจนต้นพริกมีพุ่มโปร่งตานี้ ว่า พริกหัวโกรน โคนต้นและรากพริกเน่า เนื้อเยื่อเป็นสีน้ำตาล

การป้องกันกำจัด

ถ้า พบโรคนี้อะไรควรจะทำกาป้องกันกำจัดดังต่อไปนี้

1. ให้ถอนทำลายต้นที่เป็นโรคโดยการนำไปเผาไฟเสีย

2. โรคนี้อาจช่วยได้โดยการเพิ่มปูนขาวในดินประมาณ 100-200 กก./ไร่ และใช้เศษใบไม้ร่วมไปด้วย

3. การใช้ยาป้องกันกำจัดราทั่วทั้งไร่ย่อมไม่ได้ผลคุ้มค่าอย่างยิ่ง แต่ถ้าจะทำในเนื้อที่แต่น้อย เช่น ทำต่อหลุมก็อาจจะใช้ยาเทอราโคลหรือเทอราโซลผสม

น้ำรดดิน ในหลุม หรือใช้หัวน้ำเม็ดยาลงไปในดินแล้วรดน้ำตาม

3. โรคกุ้งแห้ง

อาการ อาการของโรคเห็นได้ชัดเจนบนผลพริกที่แก่จัด หรือ ผลพริกสุก ผลพริกอ่อนไม่มีใครเกิดโรคนี้ ระยะที่ผลพริกติดโรคได้ง่าย คือ ระยะที่ผลพริกจวนเติบโตเต็มที่หรือระยะก่อนที่ผลพริกจะเปลี่ยนสี อาการเริ่มแรกจะปรากฏเป็นจุดวงกลมซ้ำสีน้ำตาล เนื้อเยื่อบวมลีกลงไปจากระดับเดิมเล็กน้อย จุด ซ้ำสีน้ำตาลจะค่อยๆ ขยายวงกว้างออกไปเป็นแผลวงกลม หรือวงรีรูปไข่ ซึ่งมองเห็นลักษณะของเชื้อราที่เจริญภายใต้เนื้อเยื่อของพืชขยายออกไปในลักษณะที่เป็นวงกลมสีดำซ้อนกันเป็นชั้นๆ ซึ่งภายในบรรจุสปอร์ของเชื้อราอยู่ ขนาดของแผลแตกต่างกัน บางผลอาจมีแผลใหญ่ยาวถึงเศษสองส่วนสามของผลพริก ซึ่ง ทำให้ผลพริกเน่าทั้งผล ผลพริกที่มีแผลดังกล่าวนี้จะร่วงเสียก่อนที่ผลจะสุก หรือแก่เต็มที่ และเมื่อนำไปตากแดดก็มักจะ เกิดการเน่ามากขึ้นอีกในระหว่างการเก็บรักษาอาจจะทำให้พริกที่เก็บไว้ทั้ง หมดเน่าติดต่อกันไปเสียหายทั้งหมด ทั้งนี้ เป็นเพราะเชื้อรายังมีชีวิตอยู่ในแผลเหล่านั้น เมล็ดพริกจากผลที่เป็นโรคนี้อาจจะติดไปด้วย จึงไม่ควรนำไปเก็บไว้ทำพันธุ์ นอกจากนี้เชื้อรานี้ทำให้ใบเป็นจุดสีน้ำตาล ขอบเหลืองแต่ไม่เสียหายและเป็นปัญหามากเช่น ระยะที่เกิดบนผลพริก

การป้องกันกำจัด

1. คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีปลูก คือ เลือกจากผลพริกที่ไม่ได้เป็นโรคนี้
2. ควรใช้ยาคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วย ยาฆ่าเชื้อราแคปแทนเพื่อทำลายเชื้อโรค ซึ่ง อาจติดมากับเมล็ดพันธุ์

3. ใช้ยาป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ได โฟ
ลาแทน, ไดเทน เอ็ม 45 ฉีดพ่นทุกๆ 3-15 วัน ต่อครั้ง ยาทุก
ชนิด ยกเว้นพวกกำมะถันให้ผลเหมือนกันในการป้องกันโรค
นี้
4. พริกบางพันธุ์มีความต้านทานสูง เช่น
พริกเหลืองและพริกหยวก เป็นต้น
5. อย่าใช้เมล็ดจากผลที่เป็นโรคนี้นำ
เมล็ดพันธุ์
6. ควรใช้ปุ๋ยเคมีที่มีธาตุอาหารเสริม เช่น
สูตร 15 - 15 - 15 + Ca + mg + s หรือปุ๋ยทางใบที่มี
ธาตุอาหารเสริม Ca, mg, s เพื่อป้องกันการเกิดโรคและ
สร้างภูมิต้านทาน

การบริโภคผักให้ปลอดภัยจากสารพิษ

การปลูกผักไว้รับประทานเอง เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะ
ทำให้ได้บริโภคผักที่ปลอดภัยจากสารพิษ แต่ทุกครอบครัวคง
ไม่สามารถปลูกผักทุกชนิดไว้รับประทานเองได้ ดังนั้นการ
ต้องซื้อหาผักจากตลาดจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอยู่ ทั้งนี้ผักต่างๆ
เหล่านี้อาจจะปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง
ก็ได้ ดังนั้นควรมีการล้างผักให้ถูกวิธีและให้ปลอดภัยจากสาร
พิษมากที่สุด วิธีการล้างผักให้สะอาดเพื่อลดปริมาณสารพิษ
สามารถเลือกใช้ได้ตามความสะดวกดังนี้

1. ลอกหรือปอกเปลือกแล้วแช่น้ำสะอาด นาน
5-10 นาที หลังจากนั้นล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง จะช่วยลด
ปริมาณสารพิษตกค้างได้ร้อยละ 27-72
2. แช่น้ำปูนใสนาน 10 นาที และล้างด้วยน้ำ
สะอาดอีกครั้ง ลดปริมาณสารพิษตกค้างได้ร้อยละ 34-52

3. ใส่ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ 10 นาที่ (ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ 1 ช้อนชา ผสมน้ำ 4 ลิตร) และล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง ลดปริมาณสารพิษตกค้างได้ร้อยละ 35-50

4. แช่น้ำด่างทับทิม 10 นาที่ (ด่างทับทิม 20-30 เกล็ด ผสมน้ำ 4 ลิตร) และล้างออกด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง ลดปริมาณสารพิษตกค้างได้ร้อยละ 35-43

5. ล้างด้วยน้ำไหลจากก๊อกนาน 2 นาที่ ลดปริมาณสารพิษตกค้างได้ร้อยละ 25-39

6. แช่น้ำขาวขำ 10 นาที่ และล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง ลดปริมาณสารพิษตกค้างได้ร้อยละ 29-38

7. แช่น้ำเกลือ 10 นาที่ (เกลือป่น 1 ช้อนโต๊ะ ผสมน้ำ 4 ลิตร) และล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง ลดปริมาณสารพิษตกค้างได้ร้อยละ 29-38

8. แขน้ำส้มสายชูนาน 10 นาที (น้ำส้มสายชู 1 ซ่อนโตะ ผสมน้ำ 4 ลิตร) และล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง ลดปริมาณสารพิษตกค้างได้ร้อยละ 27-36

9. แขน้ำยาล้างผักนาน 10 นาที และล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง ลดปริมาณสารพิษตกค้างได้ร้อยละ 22-36

- ค่าลงทุน
ค่าลงทุนคงที่
 - ค่าชุดยกร่อง 12,000 บาท
 - วัสดุปรับปรุงดิน 3,400 บาท

ค่าลงทุนผันแปร	ตระกูลแดงและถั่ว	ตระกูลพริก
- ค่าพันธุ์	260 บาท	260 บาท
- ค่าเตรียมดิน	836 บาท	836 บาท
- ค่าปลูก	836 บาท	836 บาท
- ค่าปุ๋ย	1050 บาท	1050 บาท
- ค่าเก็บเกี่ยว	836 บาท	836 บาท
- ค่าดูแลรักษา	3,000 บาท	3,000 บาท
รวมเป็นเงิน	6,818 บาท	6,818 บาท

- ผลตอบแทน

	ตระกูลแดงและถั่ว	ตระกูลพริก
ผลผลิตที่ได้	1,500 กก./ไร่	450 กก./ไร่
ราคาเฉลี่ย	15 บาท/กก	80 บาท/กก.
รายได้	22,500 บาท/ไร่	36,000 บาท/ไร่
ค่าลงทุนผันแปร	6,818 บาท/ไร่	6,818 บาท/ไร่
กำไร	15,682 บาท/ไร่	29,182 บาท/ไร่

เอกสารอ้างอิง

- คู่มือการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อการเกษตร
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- เอกสารเผยแพร่กรมส่งเสริมการเกษตร
- คู่มือการปลูกผัก โครงการหนังสือเกษตรชุมชน
- โรคและแมลงศัตรูพืช

<http://web.ku.ac.th/agri/cabbage/cab8.htm>

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส 96000

โทรศัพท์ 0-7363-1033 โทรสาร 0-7363-1034

Email : cpt_1@ldd.go.th Website : www.pikunthong.com